OULUN NUMISMAATTISEN KERHON ENSIMMÄISET 10 VUOTTA, VUODET 1962-1971

Esitelmä 23.1.2012 ONK 50 vuotta, Esa Moilanen

Tiistaina on kerhoilta klo 19

- ravintola Pohjanmiesten kerho 1962-68
- Suomalainen Klubi 1969-
- Joka kuukauden toinen tiistai
- n. 8 kertaa vuodessa
- vaihtoa
- huutokauppaa
- esitelmiä
- vierailuja
- Television tulo uhkasi kerhotoimintaa 11.12.1962!

ONK: n Jäsenmäärän kehitys

jäsenmäärä	12	20	22	24	28	31	34	40	46	56
vuosi	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971

- ONK oli aluksi suljettu yhdistys
- Mukaan vain kutsun perusteella
- Kaksi takaajaa
- Kerhokokous hyväksyi jäsenanomuksen

Kerhon tunnusmerkkikilpailu 1963

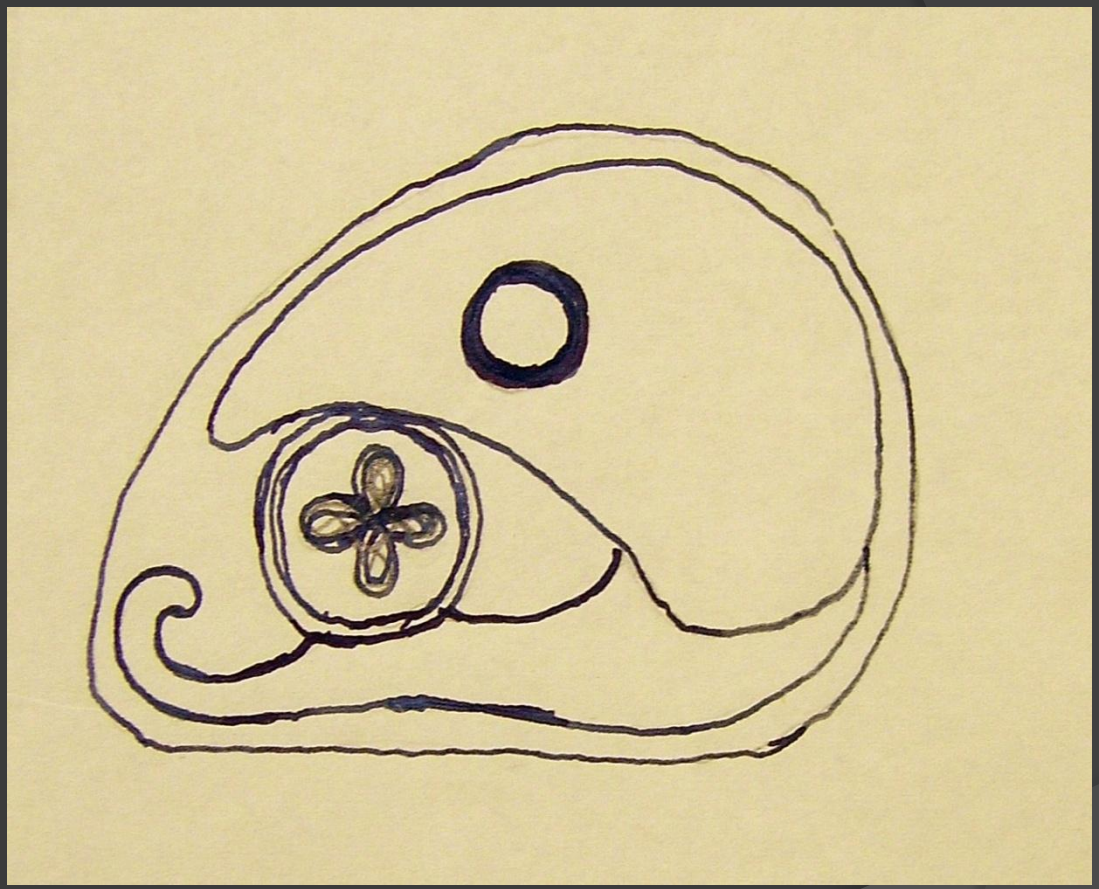

MÄKI-HIRVELÄ

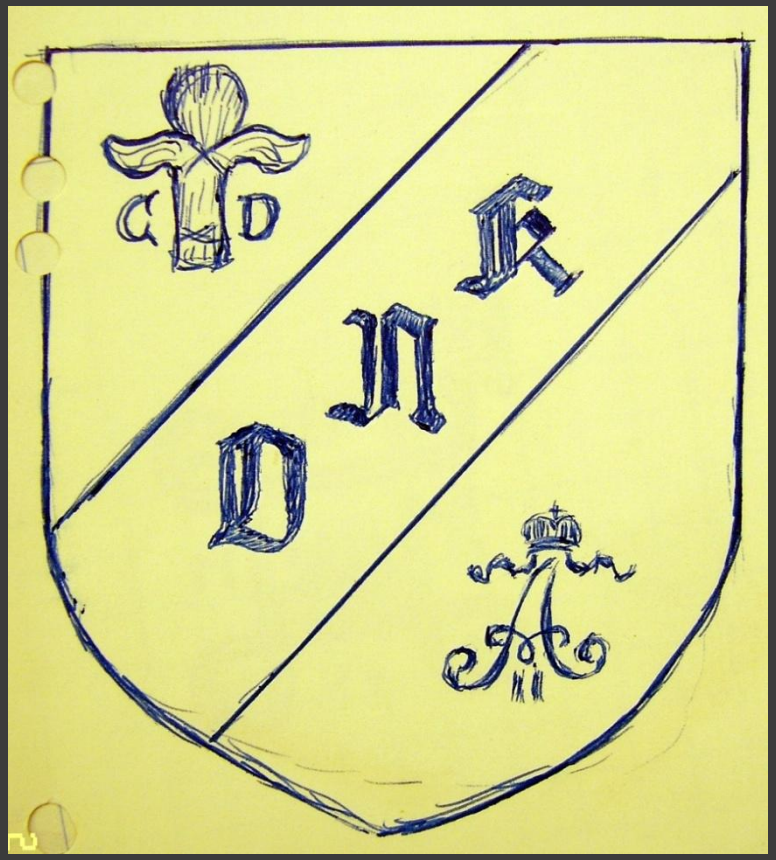

RAUTAVAARA

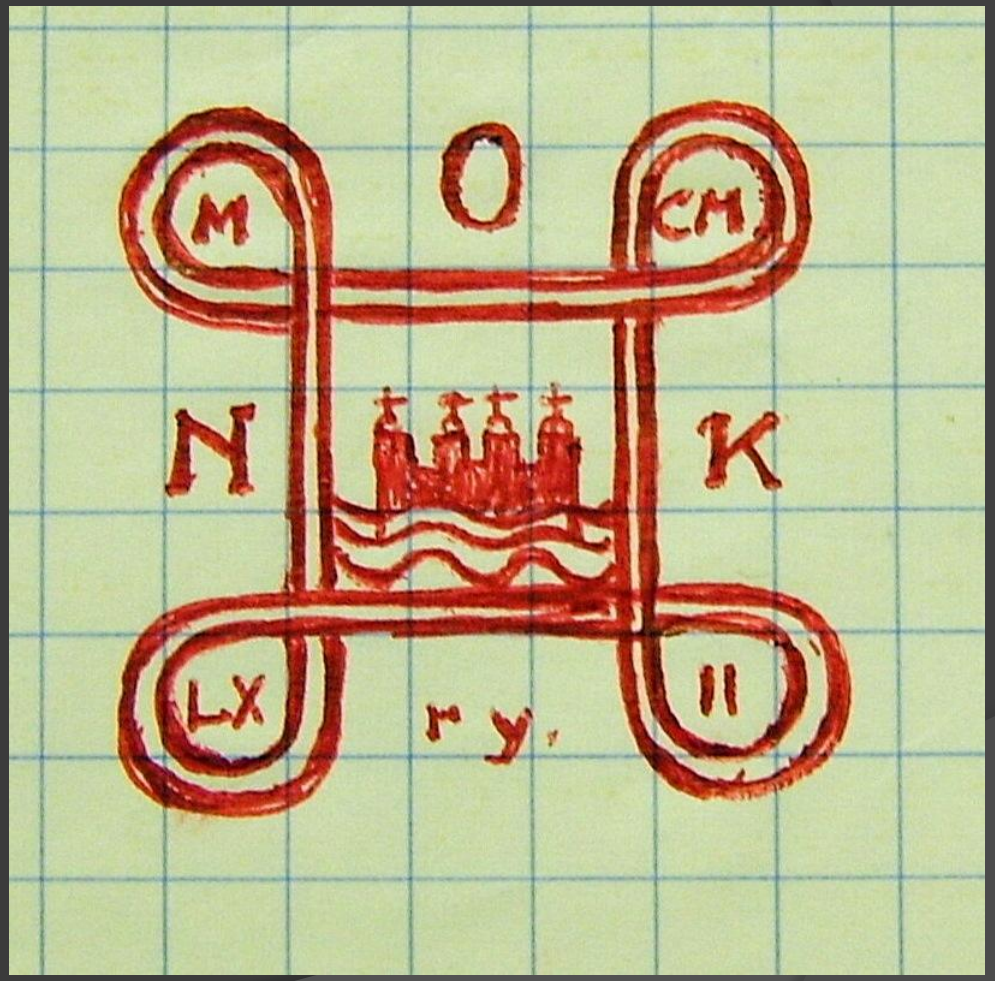

KAMULA

Vitriinit

- Näyttelytoimintaa varten teetettiin kaksi vitriiniä
- Rahanäyttelyitä oululaisissa pankeissa
- Kerho sai tuloja näyttelyiden rakentamisesta
- Vitriinejä vuokrattiin mm. Vaasaan

- Eräs näyttely 1965

- 1. Vitriini
  - Käypä raha Suomessa ennen Oulun perustamista.
  - Oulun perustaminen - Venäjän vallan aika vuoteen 1840

- 2. Vitriini
  - 1840- nykyaika
  - Rajakauppa
    - a) Venäjän kanssa
    - b) rajakauppa länsirajalla.

Oulun Numismaattisen Kerhon jäsenten kokoelmista on koottu nyt esillä oleva näyttely, johon on koottu Suomessa käytössä olleet Ruotsin ja Venäjän vallan aikaiset kolikot, sekä Suomen juhlarahat. Plootaa esittelee kerhon puheenjohtaja kamreeri Kalervo Närhi.

Kuva on vuodelta 1972

Valuuttaongelmia ulkomaisissa raha- ja huutokaupoissa

- Tilanne seuraavanlainen vuonna 1962:
  - Tullimaksut yli 5000 mk:n ostoksista
  - Tuontilisenssien kanssa epäselvyyttä
  - Valuutan saaminen ennakolta ulkomaan huutokauppoihin vaikeaa
  - Ostoagenttien avulla kierrettiin ongelmia

Luettelo- ongelma

- Jatkuvasti esille uusia variantteja kerhossa
- Mm. 200 mk H:n lisäksi myös S- variantti, tieto 12/1962
- 10 mk 1958 kaksi erilaista
- jne..
- 1963-1967 tavoite ONK :lle oma luettelo
- 1967 tuki Numismaatikkolehden luettelolle
- 1969 Numismaatikkolehden julkaisema setelien ja metallirahojen vaihtoluettelo

Keskeisiä vaikuttajia 1962-1971

- Hankintapäällikkö Vilho Mäki- Hirvelä
- Eversti evp. Kaarlo Rautavaara
- Kamreeri Kalervo Närhi

HELSINGIN SANOMAT 14.11.63.

Hopearahoja maan alta

Isonvihan aikainen hopearahakätkö on löytynyt Pyhäjoen Vaihojan kylästä maanviljelijä Matti Tiiringin pellosta. Samalla löytyi kaksi vanhaa tinaista viinikannua ja keskiaikainen kiklasarmus. — Kuvassamme raha-aarre tutkijan pöydälle levitettynä Kansallismuseossa. Tarkemmin löydöstä toisaalla lehdessämme.

Levikkipäällikkö, Sotakamreeri, Vilho Mäki- Hirvelä

- Johtokunnassa 1962-1967
- Puh.joht. 1965-1967
- Kunniamerkit ja rahat
- säilytyskansiot ja stanssit
- yhteistyön rakentaja eri numismaattisiin kerhoihin
- Numismaatikkolehden avustaja
- kunniajäsen 1998

KALEVA 18.5.1965.

✳ Oulussa on maan laajin kunniamerkkikokoelma, jonka omistaa Vilho Mäki-Hirvelä, 43.

✳ Mustalla sametilla vasemmalla Suomen Leijonan Suurristi, oikealla Eestin Kotkan Ritarikunnan suurristi.

✳ Keskellä ylhäältä rintatähdet: Suomen Leijona, Eestin Kotka, sekä paavin myöntämä Pyhän Haudan Ritarikunnan rintatähti.

✳ Kaupunkikierros, sivulla 3.

Eversti evp, pankinjohtaja Kaarlo Rautavaara

- ”kaikkien pomo” (VK)
- ”Ei koskaan halunnut vastuutehtäviä ja johtokuntaan” (VK)
- Useita esitelmiä vuosittain
- perinpohjainen asiantuntija
- Numismaatikkolehden toimittaja ja päätoimittaja 1965-1967
- Kunniajäsen 1972

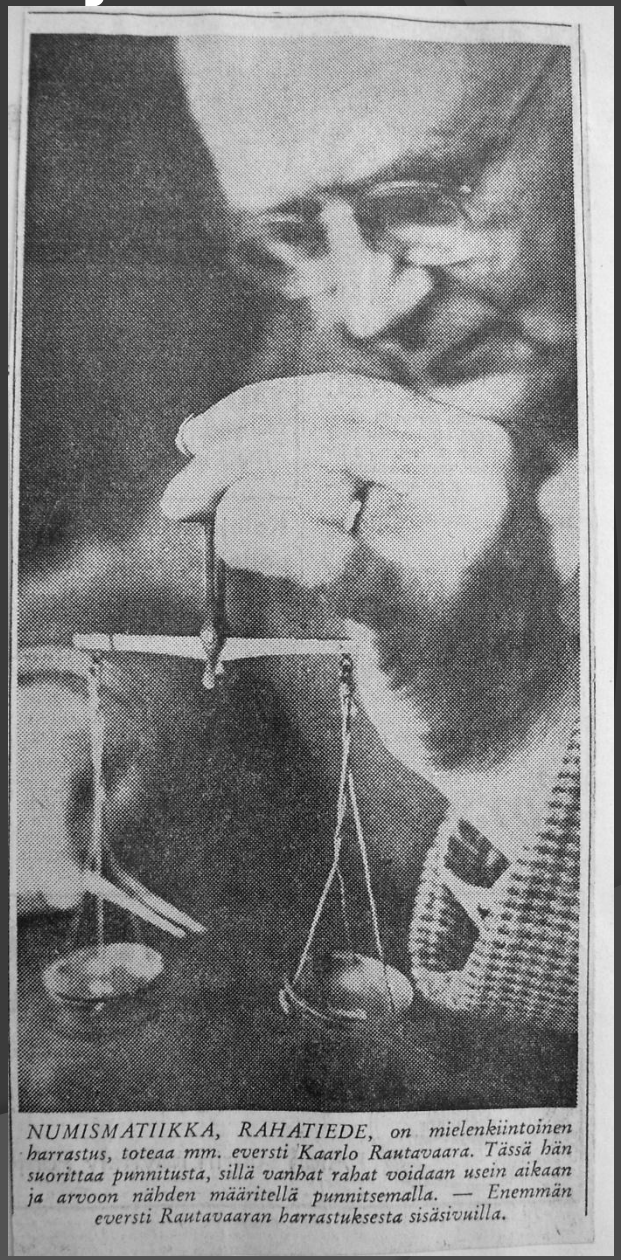

NUMISMATIIKKA, RAHATIEDE, on mielenkiintoinen harrastus, toteaa mm. eversti Kaarlo Rautavaara. Tässä hän suorittaa punnitusta, sillä vanhat rahat voidaan usein aikaan ja arvoon nähden määritellä punnitsemalla. — Enemmän eversti Rautavaaran harrastuksesta sisäsivuilla.

Suomen Pankin kamreeri Kalervo Närhi

- Kerhon sihteeri 1962-1967
- Puheenjohtaja 1968-1976
- Kunniajäsen 1978
- Luotettavaa, vakaata taustatyötä
- Uusin tieto rahan muutoksista saapui kerhoon Suomen Pankista

Kerhojen yhteistyö

- Kannustimia: enemmän markkinoita ja rahoja kerholaisten saataville
- Henkilökohtaisia suhteita
- Numismaatikkolehti 1965
- Numismaatikkoliitto 1970
- ONK liittyi 1971

KALEVA 28.3.1963.

Numismaatikkoja vieraina Oulussa

Oulun Numismaattinen Kerho r.y:n kokouksessa Oulun Suomalaisella Klubilla oli kerhon vieraina sekä Vaasan Numismaatikot r.y:n että Etelä-Pohjanmaan Numismaattisen Kerhon jäseniä.

Oulun Numismaattisen Kerhon puheenjohtajan A. Kamulan lausuttua vieraat tervetulleiksi, piti ev. K. Rautavaara esitelmän aiheesta »Venäjän rahan vakauttaminen v. 1824—1844.» Vierailevien seurojen puheenjohtajat ojensivat isäntäseuralle kerhojensa plaketit. Seuranneessa huutokauppa- ja vaihtotilaisuudessa oli tarjolla paljon kohteita kokoelmien täydentämiseksi.

OULUN NUMISMAATTINEN kerho ry kokouksessa 13. 10. -70 klo 19.00 Suomalaisella Klubilla käsitellään kerhon liittyminen Suomen Numismaatikkoliitto ry:hyn. Läsnäolo tärkeä.

Johtokunta

Kaleva 7.10.70

Ilkka -9. 11. 1964

NUMISMAATIKOT koolla Lapualla

Yli 30 henkeä saapui sunnuntaina Etelä-Pohjanmaan Numismaattisen Kerhon järjestämään tilaisuuteen, joka pidettiin Lapuan Kerholla. Isäntäkerhon lisäksi oli edustajia Oulun, Vaasan, Tampereen ja Pietarsaaren kerhoista. Tilaisuudessa oli mahdollisuus sekä ostaa että myydä mm. postimerkkejä ja rahoja, ja tämä kaupankäynti olikin vilkasta. Lisäksi oululainen piiripäällikkö Vilho Mäki-Hirvelä, jolla on Suomen suurin yksityinen kokoelma erilaisista sotilaallisista ansiomerkeistä, risteistä ym., esitelmöi saksalaisista rautaristeistä ja niiden ritarikunnista. — Kuvassamme piiripäällikkö Mäki-Hirvelä esittelee kokoelmaansa muille numismaatikoille.

Rahanuudistus, seurauksia:

Torstaina, helmikuun 18. pnä 1965 VUSI SUOMI

Iäkkäillä yhä hankaluuksia raskaan markan käyttämisessä

"Asiakkaat hylkivät hopeamarkkoja"

Vuoden 1963 alussa tuli maassamme voimaan paljon puhuttu rahauudistus. Ennen niin vähäpätöiseltä tuntuneen markan arvo muuttui satakertaiseksi ja uusi markka jaettiin sataan penniin. Vanhasta kymppitonnista tuli näin satanen ja miljoonasta kymppitonni. Uuden rahalain voimaantulon aikoina — siitä on nyt kulunut hieman yli kaksi vuotta — pohdittiin useilla tahoilla, millaisia vaikeuksia ns. raskaaseen markkaan siirtymisen aiheuttaisi rahan käsittelyssä.

Ja olihan niitä pieniä hankaluuksia silloin tällöin. Ostoksia tehtäessä on pyöriteltävä päässä nollia, lisättävä ja vähenneltävä. Usein oli myös kysäistävä, onko tämä hinta nyt niinä uusina vai vanhoina markkoina, molempia kun käytettiin jokapäiväisessä puhekielessä.

Entä nyt, yli kaksi vuotta myöhemmin? Uuden Suomen toimeenpanema kiertokysely osoitti selvästi, että valtaosa kansasta on tottunut uusiin rahoihin hyvin, mikäli on kyse vanhaa miljoonaa pienemmistä summista (10.000 nmk). Tätä suurempien lukujen käsittely sen sijaan tuottaa jo tottuneellekin kassanhoitajalle epävarmuuden tunteen. Monet kertoivat varmistavansa laskutoimituksen paperin ja kynän avulla.

Vanhat ihmiset joutuvat vielä nytkin vaikeuksiin asioidessaan kauppallikkeissä tai pankeissa. He ovat omaksuneet uuden rahayksikön hitaasti ja kysymys, paljonkos tämä taas onkaan vanhoissa markoissa, on heidän taholtaan hyvin yleinen.

Painetussa sanassa käytettävät markkamäärät tarkoittavat nykyisin miltei poikkeuksetta nykymarkkoja, mutta puhutun kielen laita on toisin. Varsin suosittu sana miljoona toistuu usein, vaikka tarkoitetaan 10.000 mk. Tällainen tapa ei johdu yksinomaan "vanhasta tottumuksesta", vaan sillä pyritään lisäämään esitettävän asian tehoa. Tottahan miljoona kalskahtaa komeammalta kuin 10.000 markkaa.

Uusi hopeamarkka näyttää menettäneen suosionsa. Niiden tultua liikkeeseen oli rahojen kysyntä kova, mutta nyt monet hylkivät niitä.

— Hopeamarkka on hankala käsitellä — hopeamarkka painaa — hopeamarkka hankaa taskut puhki.

Arvostelijat ovat pääasiassa miehiä, joilla ei ole erillistä kukkaroa metallirahan kantamista varten.

käsilaukut ja kukkarot pienen rahan kantamista varten, mutta miehillä vain taskut.

Tyyne Saarikoski

"Haluavat varmistua"

Helsinkiläisen tavaratalon kassassa istuvan rouva Tyyne Saarikosken mielestä ihmiset ovat tottuneet käyttämään uutta rahaa, eikä mainittavia vaikeuksia enää ilmene. Joskus tapahtuu, että asiakas pyytää saada tietää laskun summan vanhoiksi markoiksi muunnettuna. Epävarmuus on yleisintä iäkkäiden asiakkaiden kohdalla, lausui rouva Saarikoski.

Aili Spaak

"Miltei kaikki tuntevat"

Autoliikkeissä käsitellään usein suuria rahasummia, mutta asiakas tekee oston usein vasta pitkän harkinnan jälkeen. Näin ollen ei yleensä tapahdu sekaannuksia edes suurienkaan summien kohdalla.

— 90 prosenttia meidän asiakkaistamme tuntevat uuden rahan, lausui Aila Spaak mielipiteenään.

— Kyllä tämän nykyisen rahan käsitteleminen on sitten vaikeaa ollut summa sitten

H.S. 20.4.66

Markan rahoista joka viides on enää seteli

— Paperimarkat ovat häviämässä. Vain joka viides markoista on enää seteli ja siis 80 prosenttia on metallirahoina, kertoi setelipainon johtaja Toivo Rissanen tiistaina. Setelimarkan painaminen on lopetettu, ja helmikuussa lähtivät viimeiset setelit Suomen Pankkiin.

— Vuonna 1963 tehdystä rahanmuutoksesta lähtien olemme tietyillä sekä paperin- että painatustavan muutoksilla säästäneet viime vuoden aikana summittaisen arvion mukaan miljoonan markan suuruisen summan Suomen Pankilta, kertoi johtaja Rissanen.

— Setelin elinikä on vuoden alussa aina heikompi kuin vuoden lopussa. Tämä johtuu siitä, että joulukuun markkinoiden aikana kulunut setelistön määrä tulee vuoden alkupuolella polttoon.

Ensimmäisen vuosineljänneksen tilaston mukaan on 100 markan setelillä ikää 19 kuukautta. 50 markan seteli kestää 9 kk, 10 markan 7 kk, 5 markan 6 kk. Markan setelillä on kahden kuukauden kiertoikä.

Prosentteina on setelistön rakenne seuraava: 100 markan rahaa on liikkeessä koko setelistön määrästä 57,4 prosenttia, 50 markan rahoja 23,9 pros., kymppejä 14,9 pros., 5 markan rahaa 3 pros. ja markan seteleitä vajaat kahdeksan kymmenesosa prosenttia.

Pennin rahoja eniten

— Rahapaja on toimittanut vuoten kolmen ensimmäisen kuukauden aikana Suomen Pankille yhteensä noin 19 miljoonaa erilaista rahakappaletta, kertoi rahapajan johtaja Allan Soini. Markan rahoja on lyöty lähes neljä miljoonaa kappaletta.

— Pennin rahoja on tehty eniten eli 10,6 milj. kappaletta. Kymmenpennisen koko vuoden tarve puolestaan on jo kokonaan toimitettu Suomen Pankille. Määrä oli 3 milj. kpl. Myös 50-pennisen vuoden määrä alkaa olla valmis. Tarve on 1 milj. kpl ja siitä on toimitettu noin 900.000 kpl.

— Loppuvuoden aikana tehdään vain markan, 20 pennin, 5 pennin ja yhden pennin kolikoita. Teknisesti on rahapajalle parempi, että tehdään vain muutamaa rahaa samanaikaisesti. Mieluiten valmistaisimme vain yhtä rahatyyppiä kerrallaan, mutta kikki koneet eivät sovi kaikille rahoille.

Mitä kannattaisi tehdä?

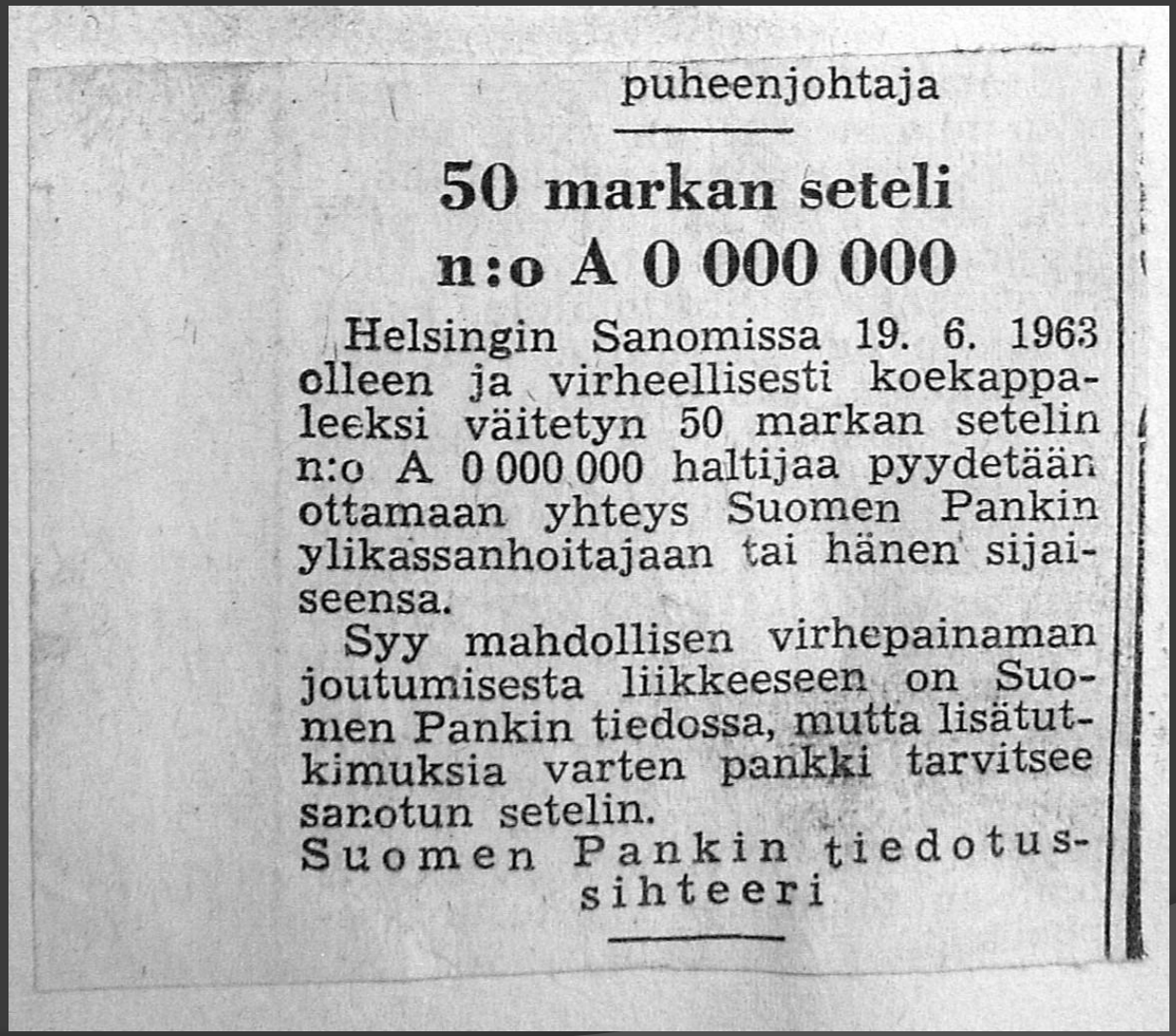

puheenjohtaja

50 markan seteli
n:o A 0 000 000

Helsingin Sanomissa 19. 6. 1963 olleen ja virheellisesti koekappaleeksi väitetyn 50 markan setelin n:o A 0 000 000 haltijaa pyydetään ottamaan yhteys Suomen Pankin ylikassanhoitajaan tai hänen sijaiseensa.

Syy mahdollisen virhepainaman joutumisesta liikkeeseen on Suomen Pankin tiedossa, mutta lisätutkimuksia varten pankki tarvitsee sanotun setelin.

Suomen Pankin tiedotussihteeri

Kerhon kirjasto perustettiin1965

Kerhon kirjastossa oli vuoden lopussa seuraavat 9 kirjaa:

1. An outline of ancient Greek coins.
2. Erklärung der Abkürzungen auf Münzen der neueren Zeit, des Mittelalters und des Altertums.
3. Roman silver coins I-II.
4. Russian cold coins
5. Standart catalogue of Brittish coins.
6. The milled coinage of England
7. Germanic Goinages
8. Cold coins of the World
9. Moneti pribaltiki

sekä "Numismaatikko"-lehden numerot 1-3 vuodelta 1965.

Kerhon leima kirjoissa:

MERKITTÄVIÄ HENKILÖITÄ KERHON ENSIMMÄISILTÄ 10 VUODELTA

Kerhon puheenjohtajat vuosina 1962- 1971

- Alpo Kamula 1962- 1964
- Vilho Mäki- Hirvelä 1965- 1967
- Kalervo Närhi 1968-

Kerhon sihteerit vuosina 1962- 1971

- Kalervo Närhi 1962- 1967
- Veikko Hulkko 1968- 1969
- Kari Reponen 1970-

Kerhon varapuheenjohtajat vuosina 1962- 1971

- Vilho Mäki- Hirvelä 1962- 1964
- Alpo Kamula 1965- 1967
- Arvo Rounaja 1968- 1969
- Alpo Kamula 1970
- Arvi Palko 1971-

Kerhon varainhoitajat vuosina 1962- 1971

- Lauri Salo 1962- 1963
- Ville Karvonen 1964
- Eero Lukkarila 1965-